

ne zmore vse slovensko časopisje enega ali dveh časnikarjev, ki bi študirala sproti vse faze v življenju manjšin in sistematično obveščala javnost o razvoju? Ali za nas nima manjšinski problem toliko veljave, da bi se našlo zanj mesto na naši univerzi, kjer bi se sčasoma lahko uvedel nek sistem akcije na tem področju in bi akademska mladina neposredno lahko preučevala stanje svoje zemlje onstran meje? Mar smo res tako veliki, da lahko miselno lahko gledamo na propadanje tretjine svojega naroda? Ali bi ne bil že čas, da se intenzivno pozanimamo za vse probleme, ki se tičejo naših ljudi izven meja?

Komur je usoda Slovencev pri sreč in pri tem pozablja na manjšine, je običajal sredi poti. Šele duhovna skupnost z manjšinami tvori resnično in kulturno narodno enoto. Z nekoliko dobre volje in nekaj žrtvami je to stanje gotovo dosegljivo; če pa ni v nas teh pogojev, je bolje, da opustimo še to dilemantsko „reševanje“ manjšin, ker je brez pravega pomena in kvečjemu nam v sramoto.

N. Zadravec.

Kronika

Manjšinski kongres. Od 2. do 4. septembra se je vršil v Ženevi enajsti kongres evropskih narodnih manjšin. Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje „Narodne manjšine v avtoritativni državi“. Avtoritativna država je eufemizem za fašistično državo. Ker se narodne manjšine iz Nemčije kongresa niso udeležile, je naravno, da je bil najbolj poklican govoriti o tem problemu eden izmed zastopnikov slovenske manjšine v Italiji. To nalogo je prevzel dr. Besednjak. Imel je referat, ki je bil osnova za posebno resolucijo. V njej je bilo izrečeno mišljenje, o katerem pravi „Istra“ (ne popolnoma opravičeno), da pomenja preokret v razmerju kongresa do demokratičnih in avtoritativnih režimov.

Kongres je namreč osvojil misel, da se manjšinsko vprašanje more rešiti tudi v fašističnih državah. To tezo je dr. Besednjak podprl z zanimivim argumentom. Izvajal je, da fašistični režim ne pomeni za manjšine nujnega poslabšanja, češ da položaj slovenske manjšine v Avstriji ni prav nič slabši, kakor pa je bil pod demokratičnim režimom. To je potrdil tudi župnik Stare, zastopnik koroških Slovencev. „Koroški Slovenec“ od 11. septembra pa piše, da „smo na skrajni meji raznarodovanja; naše šole in zadnje štetje so že v nebo vpijoči greh nacionalne sebičnosti.“

Spričo te izjave in spricho vsega, kar o vseh naših manjšinah vemo, je jasno, da je kongres narodnih manjšin — kar se tiče človečanskih principov in pravic ter borbe zanje — zašel na prav isto visečo ravnino, kakor vse podobne mednarodne ustanove. Namesto pogumne besede — diplomatična izvijanja in računi, namesto jasno odrejenih zrelišč — zmedeni pojmi, zahomotana politika. Tako imenovana človeška pravica nima nikjer več svoje borbene tribune, mednarodne ustanove, namenjene borbi zanje, postajajo puhla fraza. Vsak dan se jasneje kaže, da nas iz vse te evropske gnolobe reši le delo drugačnih metod in drugačne notranje zrelosti. J. V.

